

Vastenbrief 2023

Ter voorlezing/publicatie op 25/26 februari
(1^e zondag van de Veertigdagentijd)

Broeders en zusters in Christus,

Halverwege de 19^e eeuw schreef de Engelse auteur Charles Dickens het verhaal van twee steden. Dat verhaal begint met de prachtige zin: *'It was the best of times. It was the worst of times'*. Het was de beste en het was de slechtste van alle tijden. Nu is de situatie niet veel anders.

In het evangelie van de eerste zondag van de Veertigdagentijd horen we hoe Jezus door de Geest naar de woestijn wordt gebracht. Dat is de plek waar leven en dood met elkaar strijden. Wie in Israël komt, kan de kale steenachtige woestijn ervaren, waarin zon en wind hun kracht laten gelden. Het is de plek waar het leven zijn vanzelfsprekende aangenaamheid verliest, zich verbergt. Daar wordt *'The best of times'* tot *'the worst of times'*.

Jezus gaat die woestijn in en maakt daar een moeilijke tijd door. Bij het laatste avondmaal zal hij zijn leerlingen laten weten hoe hij ernaar verlangd heeft om het Paasmaal met hen te gebruiken. Maar hier in de woestijn krijgt hij na veertig dagen honger. Op het moment waarop hij zich zwak voelt, treft hij zijn tegenspeler. De duivel komt hem verzoeken. De evangelist Mattheüs, van wie wij in dit evangelie het verleidingenverhaal horen, beschrijft de drie verzoeken, de drie bekoringen, die Jezus te verduren krijgt.

De duivel daagt hem uit om een steen in brood te veranderen. Ook brengt hij hem boven op de tempelpoort en zegt dat Jezus gerust van de poort kan springen.

God zal immers zijn engelen wel sturen om Jezus te beschermen, zodat hij zijn voet niet zal stoten aan een steen. Als hij gekruisigd wordt, horen we de Schriftgeleerden echter roepen: 'Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet.'

Tot slot brengt de duivel Jezus op de plek, vanwaar hij hem het koningschap over alle koninkrijken van de wereld aanbiedt. Over dat koningschap zal Jezus later tegen Pilatus zeggen: "Ja, koning ben ik, maar niet van deze wereld." Het lijkt erop dat de woestijn de beste der tijden tot de slechtste der tijden maakt. Honger, overmoed of letterlijk hoogmoed: vanaf een hoge berg neerkijkend op de wereld en haar mensen.

De verleidingen die Jezus ondergaat, zijn van een andere orde dan de eenvoudige verleidingen die wij meestal voorgeschoteld krijgen in deze vastentijd.

Deze verleidingen in de woestijn zijn voor Jezus een oefening voor het leven dat vóór hem ligt. Sterker nog, het is een oefening voor het sterven dat vóór hem ligt en waarvan gaandeweg de onontkoombaarheid zal blijken.

Waar het in het verhaal van de bekoringen om gaat, is het mysterie dat ook Jezus menselijke verleidingen heeft ondervonden. Hij werd verleid om zijn eigen God te zijn, om de Schriften naar zijn hand te zetten en zijn eigen spoor te trekken.

Anders gezegd: Jezus kreeg de verleiding voorgelegd om de band met de Vader los te laten en zijn macht uitsluitend te gebruiken voor zijn eigen verlangens en behoeften. Het lijkt op onze tijd. Ook wij worden steeds uitgedaagd om voor de gemakkelijkste, de beste, tijd te kiezen. Maar als wij daarbij God vergeten en van hem losraken, kiezen we misschien wel net voor de slechtste tijd.

Jezus bezweek niet voor de verleidingen, maar koos de weg die de Vader voor hem had uitgezet. Ondanks al het lijden dat hem te wachten stond, was dat de beste keuze die hij kon maken. De komende weken gaan we op weg naar Pasen. Ook al moeten wij door een woestijn heen: *'It is the best of times'*.

Roermond, februari 2023

+ Harrie Smeets,

bisschop van Roermond